

MUSEOVIRASTO

Mikkeli

Vuolinko

Pientaloalueen asemakaava-alueen arkeologinen inventointi

Sisällys	
Johdanto	2
Inventointialue	3
Työn kulku ja tulokset	4
Kirjallisuutta	5
Kohdekuvaus, Vuolinko	6

Johdanto

Mikkelin Rantakylään on suunnitteilla uusi asemakaava pientaloaluetta varten. Museovirasto antoi kaavaa koskevan lausunnon 4.3.2009 (diar. 110/303/2009). Lausunnossa todettiin, että asemakaava-alueen arkeologiset inventointitiedot ovat osin puutteellisia ja vanhentuneita ja että alueella tulee tehdä arkeologinen inventointi.

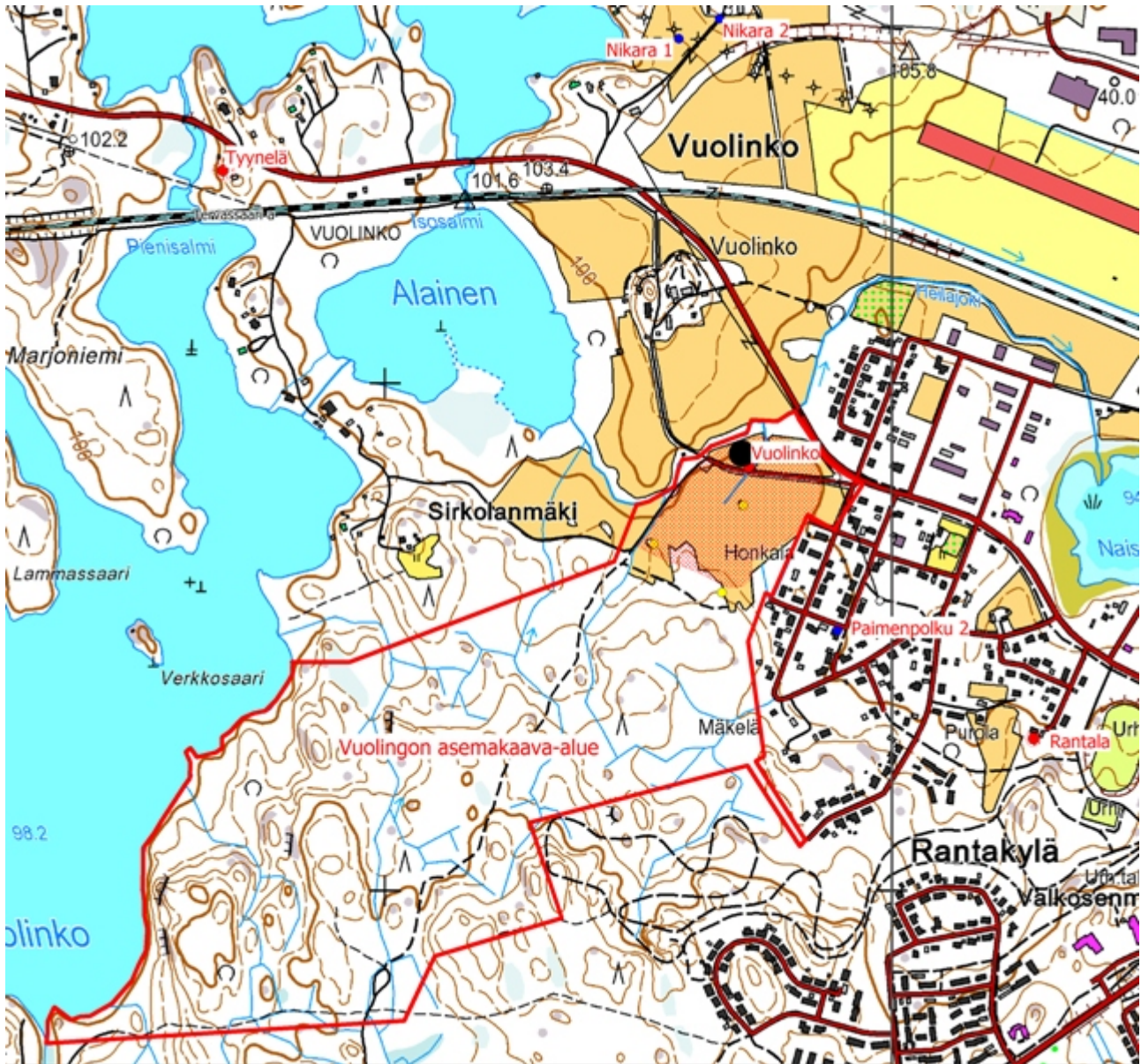
Muinaismuistolain 13§:n mukaisesti inventoinnin kustannuksista vastasi hankkeen toteuttaja, joka on Mikkelin kaupunki. Kaupunki hyväksyi Museoviraston 16.3.2009 esittämän kustannusarvion inventoinnista (5120 euroa). Inventoinnin kenttätyöosuuden teki tutkija Vesa Laulumaa 1. – 5.6.2009. Vapaaehtoisena apulaisena inventointiin liittyvässä peltoalueen pintapöiminnässä oli yhden päivän ajan HuK Piritta Häkälä. Inventoinnin alustavat tulokset raportoitin tilaajalle heti kenttätyön jälkeen ja raportti toimitetaan sopimuksen mukaisesti vuoden 2009 loppuun mennessä.

Helsingissä 22.12.2009

Vesa Laulumaa

Inventointialue

Inventoitu asemakaava-alue on laajuudeltaan noin 80 ha. (ks. kartta 1).

Kartta 1 (ei mittakaavassa). Inventointialue, kartassa on myös esitetty läheiset muinaisjäännökset (punainen piste) ja löytöpaikat (sininen piste) sekä inventoinnissa löydetty Vuolinko kohde (musta piste, ks. kohdekuvaus jäljempänä)

Inventointialue rajoittuu lännessä Iso-Vuolinko järveen, pohjoisessa Heilajoen uomaan, idässä Maamiehen asuntoalueeseen ja etelässä virkistys- ja ulkoilualueina palveleviin metsäalueisiin. Alue on yleisilmeeltään mäkinen. Pieniä kallioisia mäkiä ympäröivät moreeni- tai hietapohjaiset alueet, jotka useimmiten kasvat kuusivaltaista metsää, edustaen metsätyypiltään tuoretta kangasmetsää. Korkeammassa maastonkohdissa esiintyy myös kuivaa kangasta. Pohjoisosan pellot vaikuttaisivat olevan hiekka- tai hietapohjaisia, lisäksi rannan tuntumassa esiintyy koivikoita.

Työn kulku ja tulokset

Inventoinnin esivalmisteluissa käytiin läpi Museoviraston topografisessa arkistossa oleva materiaali, jolloin kerättiin tiedot mm. aiemmin tunnetuista lähialueen löydöistä ja kiinteistä muinaisjäänöksistä. Alueen historiasta etsittiin tietoja kirjallisuuden avulla, lähteinä käytettiin mm. Mikkelin pitäjän historiaa ja Savon esihistoriaa. Lisäksi etsittiin tutkimusalueeseen liittyvää historiallista kartta-aineistoa kirjallisuudesta ja internetissä tarjolla olevista karttapalveluista, mm. Kansallisarkiston ja Jyväskylän yliopiston tarjoamat palvelut. Löydetty kartta-aineisto oli niukkaa eikä siitä ollut juuri apua itse inventointityössä.

Kenttätyö suoritettiin käymällä jalkaisin systemaattisesti läpi noin 50 - 70 metrin "siivuissa" koko inventointialue. Lisäksi kiinnitettiin erityishuomiota pohjoisosan peltoalueisiin, joista vain pohjoisimmalla, ilmeisesti perunaa kasvavalla, osalla oli mahdollista tehdä pintapoimintaa, muilta osin alue oli kasvillisuuden peitossa. Historialtaan tämä pohjoinen peltoalue on kuulunut Vuolingon kartanoon ja historiallinen asutus alueella periytyy ainakin 1500-luvulta. Pidettiin jo etukäteen mahdollisena, että juuri tämä alue historiansa ja hieman suotuisemman maaperänsä perusteella on voinut olla asutettuna jo rautakaudella.

Metsäalueilta ei löytynyt uusia kohteita, mutta peltoalueen pintapoiminnassa löytyi rautakaudelle ajoittuva sinisen lasihelmen katkelma (ks. kuva 5). Samassa yhteydessä löytyi myös 1700-luvun loppupuolelle kuuluva, Adolf Fredrikin lyöttämä, 1 äyrin raha sekä muita todennäköisesti historialliseen aikaan liittyviä löytöjä (ks. kohdekuvaus). Pintalöytöinä löydetty esineet ovat voineet kulkeutua useita satoja metrejäkin alkuperäiseltä paikaltaan, joten pieneltä viljelyksellä olevalta alueelta olevat löydöt voivat olla peräisin melkein mistä päin peltoaluetta tahansa.

Löytö voi liittyä alueella sijaitsevaan rautakautiseen kalmistoon tai asuinpaikkaan, mutta kohteen paikallistaminen inventoinnin puitteissa oli mahdotonta. Iso peltoalue vaatii riittävän laajan koekaivauksen muinaisjäänösalueen laajuuden ja säilyneisyyden selvittämiseksi. Peruskarttaan merkitty pelto on eteläpäästään jo vesakoitunut.

Peltoalueen keskellä ja sen laidoilla on myös kiviröykkiöitä, joita inventoinnissa merkittiin neljä kappaletta. Peltoalueen eteläosassa oli myös hieman epämääräisiä pikku kiveyksiä pellon laidoilla, jotka vaikuttivat melko uusilta raivauskivikoilta. Röykkiöiden luonteen selvittäminen vaatii niiden koekaivamista. Kyseessä voi olla puhtaasti viljelyröykkiöt, sillä ainakin keskellä peltoaukeaa olevaan röykkiöön on aivan selvästi kasattu kiviä pitemmän ajan kuluessa. On kuitenkin mahdollista, että röykkiöt ovat olleet alun perin hautaröykkiöitä, joihin on myöhemmin lisätty pellolta raivattuja kiviä.

Yhteenveto

Vuolingon asemaakaava-alueen inventointi saatiin suoritettua hyvin annetun ajan puitteissa. Löytöinä alueen pelloilta saatiin rautakautinen helmi ja historiallisen ajan löytöjä. Lisäksi alueella on neljä luonteeltaan selvittämätöntä kiviröykkiötä. Em. löytöjen ja rakenteiden sekä topografian perusteella inventointialueelta rajattiin muinaisjäänösalue, jolla on tehtävä lisätutkimuksia ennen kuin siellä voidaan toteuttaa kaavaan liittyviä maankäyttösuunnitelmia.

Kirjallisuutta

Lehtosalo-Hilander, Pirkko-Liisa 1988: Esihistorian vuosituhatluvut Savon alueella.

Savon historia 1. Kuopio.

Pirinen, Kauko 1988: Savon keskiaika. Savon historia 1. Kuopio.

Wirilander, Hannele 1982: Mikkelin pitäjän historia vuoteen 1865. Mikkelä.

Vuolinko

Laji: Kiinteä muinaisjäänös
MJtunnus: 1000014780
MJtyyppi: Muinaisjäänösryhmät
MJalatyyppi:
Lukumäärä: 1
Ajoitus: Rautakautinen/Historiallinen aika
Kunta: Mikkeli
Peruskartta: Vuolinko
PKNumero: 3142 02

Tilatiedot:
Lääni: Etelä-Suomen lääni
Kunta, kunnanumero: Mikkeli, 491
Kylä, kylänumero: Vuolinko, 411

Tontti, rek.no: Heilajoki, 14:54
Kiinteistötunnus: 49141100140054
Tontti, rek.no: Heinälänjoki 14:59
Kiinteistötunnus: 49141100140059
Tontti, rek.no: Naistinki, 45:54
Kiinteistötunnus: 49141100450054

Helmen löytöpaikka

i: 3509718
p: 6841837
z: 100

Peltoraunio 1

i: 3509707
p: 6841760
z: 101

Peltoraunio 2

i: 3509531
p: 6841684
z: 102

Peltoraunio 3

i: 3509665
p: 6841588
z: 102

Peltoraunio 4

i: 3509646
p: 6841576
z: 102

Etäisyystieto: Mikkelin asemalta 5,2 km länteen

Aiemmat tutkimukset: -

Aiemmat löydöt: -

Lähistön kiinteät

muinaisjäännökset: Tyynelä, rautakautinen polttokenttäkalmisto, mjrek 1000002302
Rantala, rautakautinen ruumiskalmisto, mjrek. 1000002319

Lähilöydöt: KM 30984 (tulusrauta), Nikara 1, mjrek. 492040003
KM 32415 (lasihelmen puolikas), Nikara 1
KM 24667 (soikea kupurasolki), Nikara 2, mjrek. 1000002384
KM 32168 (G-tyypin keihäänkärki), Paimenpolku 2, mjrek. 1000013943

Inventointilöydöt: KM 38070:1 – 7 (rautakautinen lasihelmi, historiallisen ajan raha, rihvelitaulun kappale, punasavikeramiikkaa, fajanssia, lasiesineen kappale, kuonaa)

Kuvat: F145794; DG905_1 - 4

Kuvaus: Kohde sijaitsee Mikkelin Rantakylässä Iso-Vuolinkojärven koillispuolella, Vuolingon kartanon rakennuksista noin 300 metriä etelään. Pintapoitamissa peltoaluetta, joka sijaitsee Alasen järven ja Naistingin välisen uoman eteläpuolella, löytyi rautakautinen helmi, historiallisen ajan kolikko ja lasikuonaa. Löydöt tulivat peltoalueen halkaisevan tien ja uoman väliseltä alueelta, joka on perunapeltona. Tien eteläpuoliset pellon osat ovat enimmäkseen kesannolla eikä niillä voitu tehdä havaintoja. Maaperän pintakerros alueella on peltomultaa noin 30-40 cm ja sen alta paljastuu hiekka tai hiesu. Tien eteläpuolisen pellon keskellä sen korkeimmalla kohdalla on kallioisempi alue, jolla sijaitsee yksi peltoraunioista. Peltoraunioita on lisää alueen eteläosassa metsän tuntumassa. Peruskarttaan merkitty peltoalue on eteläosastaan jo vesakoitunut. Raunioiden lisäksi peltojen eteläosassa on hajanaisia raivauskiviä kallioiden tuntumassa.

Kuten edellä mainittiin, havaintojen teko kesannolla olevalla pellolla oli mahdotonta eikä mahdollisen asuinpaikan ja/tai kalmiston sijaintia voitu paikallistaa. Peltoalue muodostaa laajan kumpareen ja muinaisjäännökseen löytäminen ja rajaaminen vaatii riittävän laajan koekaivauksen. Vaikka kohteesta löytyi vain yksi helmi, on se kuitenkin selvä osoitus rautakautisesta toiminnasta alueella, lisäksi lähialueiden löydöt, kuten Rantalan keihäänkärjen löytöpaikka noin 800 metriä kaakkoon ja Tyynelän rautakautinen kalmisto noin 1,1 km länsiluoteeseen viittaavat rautakautiseen asutukseen alueella.

Rauhoitusluokka: 2

Luokitusehdotus: 2

Koordinaattiselite: Helmen löytöpaikan gps-koordinaatit

Karttaotteet: Peruskarttaote, jossa aluerajaus

Kuva 1. Mikkelin Vuolinko. Helmi ja raha löytyivät kuvassa rajatulta alueelta, jonka eteläpuolitse kulkee pellon halkaiseva tie. Kuvattu koillisesta. (DG905_1)

Kuva 2. Mikkelin Vuolinko. Peltoaluetta kuvattuna tieltä etelään. Keskellä kuvaa näkyy peltoraunio, joka sijaitsee kallioisen alueen kohdalla. (DG905_2)

Kuva 3. Mikkeli Vuolinko. Peltoalueen keskellä sijaitseva peltoraunio kuvattuna pohjoisesta. (DG905_3)

Kuva 4. Mikkeli Vuolinko. Peltoraunio nro 4 kuvattuna etelästä. Raunio sijaitsee kallion päällä hieman metsän puolella. (DG905_4)

Kuva 4. Mikkeli Vuolinko. Inventoinnissa löytynyt rautakautisen lasihelmen katkelma, KM 38070:1. (DG905_5)

Peruskarttaote, (PK 3142 02) mk 1:10000

Mikkeli Vuolinko
Rautakautinen asuinpaikka ja/tai hautapaikka?

